

Zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie bez jej zgody

Informacje dotyczące procedury realizacji postanowień

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 917) do szpitala psychiatrycznego może zostać przyjęta bez wymaganej zgody osoba chora psychicznie w sytuacji, gdy:

1. jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie jej zdrowia psychicznego, bądź
2. jest ona niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę jej stanu zdrowia.

O potrzebie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego orzeka sąd opiekuńczy miejsca zamieszkania osoby chorej, na wniosek:

- jej małżonka,
- krewnych w linii prostej,
- rodzeństwa,
- przedstawiciela ustawowego lub osoby sprawującej faktyczną opiekę nad osobą chorą psychicznie.

Ponadto w sytuacji, gdy osoba chora psychicznie jest objęta oparciem społecznym ze stosownym wnioskiem do sądu może wystąpić również organ do spraw pomocy społecznej.

W myśl z art. 46 ust. 2b ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie bez jej zgody należy do marszałka województwa. Realizacja postanowienia polega na ustaleniu terminu przyjęcia osoby chorej psychicznie do szpitala psychiatrycznego (najczęściej szpital znajdujący się najbliżej miejsca zamieszkania tej osoby), organizacji jej transportu z miejsca zamieszkania lub pobytu do szpitala psychiatrycznego bądź na wykonaniu obu wymienionych czynności. Natomiast w sytuacji, gdy osoba chora psychicznie, wobec której wydano postanowienie o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego, odmawia stawienia się w nim lub w inny sposób utrudnia wykonanie postanowienia, sąd z urzędu lub na wniosek upoważnionego przez marszałka województwa lekarza psychiatry może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie tej osoby do szpitala psychiatrycznego przez Policję (art. 46 ust. 2c ustawy o ochronie zdrowia psychicznego).

Dla sprawnej realizacji postanowienia niezbędna jest współpraca osób i organów zaangażowanych w jego wykonanie (m.in. rodziny chorego, ośrodka pomocy społecznej, sądu, pogotowia, Policji oraz Urzędu Marszałkowskiego).

W celu realizacji postanowienia konieczne jest przesłanie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach podania informującego o konieczności wykonania postanowienia wraz z odpisem lub kserokopią prawomocnego postanowienia.

Podanie powinno zawierać co najmniej:

1. dane składającego podanie wraz z adresem zamieszkania i numerem telefonu kontaktowego oraz wskazaniem stopnia pokrewieństwa z osobą chorą psychicznie, wobec której wydano postanowienie, a w przypadku, gdy podanie składa organ do spraw pomocy społecznej, informację dotyczącą objęcia wsparciem społecznym osoby chorej psychicznie oraz dane pracownika wyznaczonego do pomocy w realizacji postanowienia wraz z numerem telefonu kontaktowego;
2. dane osoby chorej psychicznie, wobec której wydano postanowienie wraz z adresem zamieszkania lub pobytu;
3. informację, czy realizacja postanowienia ma polegać na ustaleniu terminu przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby, której dotyczy postanowienie, organizacji jej transportu medycznego czy też wykonaniu obu wymienionych czynności;
4. informację, czy osoba chora psychicznie została zapoznana z prawomocnym postanowieniem sądu i podda się dobrowolnie jego realizacji, czy też odmawia stawienia się w szpitalu psychiatrycznym lub w inny sposób utrudnia wykonanie tego postanowienia, w związku z czym zachodzi uzasadniona potrzeba jej zatrzymania i przymusowego doprowadzenia do szpitala psychiatrycznego przez Policję wraz z uzasadnieniem - w przypadku wystąpienia przesłanek uzasadniających podjęcie działań zmierzających do zapewnienia udziału Policji w doprowadzeniu pacjenta do szpitala psychiatrycznego, nie ma konieczności zamieszczania w podaniu informacji, o których mowa w punkcie 3;
5. inne istotne informacje, które mogą mieć wpływ na sposób realizacji postanowienia przez Departament Nadzoru Podmiotów Lecznicych i Ochrony Zdrowia (np.: informacje mogące mieć wpływa na wybór szpitala, w którym zostanie umieszczona osoba chora psychicznie, wobec której wydano postanowienie, organizację jej transportu, przebieg czynności podejmowanych przez jednostkę transportu medycznego).

Podanie należy przesłać na adres:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Departament Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia
ul. Ligonia 46
40-037 Katowice

W celu uzyskania szczegółowych informacji dotyczących realizacji postanowień sądu o umieszczeniu w szpitalu psychiatrycznym bez wymaganej zgody należy kontaktować się z pracownikami Departamentu Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego: Panią Dominiką Wróblewską, Panią Klaudią Pawłowską tel. (32) 77 40 528 (e-mail: dominika.wroblewska@slaskie, klaudia.pawlowska@slaskie.pl) lub Panią Wioletą Budowską tel. (32) 77 40 573, wioleta.budowska@slaskie.pl.